

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper

Bosna i Hercegovina, juni 2024.

www.dental-tribune.com

Godina V, 2/2024

NOVOSTI

Generalna skupština FEDCAR-a

Strana 6

STUDIJA

Liječenje paradontalne bolesti smanjuje ponavljanje atrijske fibrilacije

Strana 14

EVENT

Međunarodni skup u Mostaru 2024.

Strana 22

E-skuteri: Novi izvor dentalnih povreda

BIRMINGHAM, UK: Od njihovog uvođenja prije nekoliko godina, električni skuteri postaju sve popularniji u urbanom saobraćaju širom svijeta. Uz ovaj porast, zabilježen je i značajan porast povezanih traumatskih povreda. Nedavno sprovedena studija u Velikoj Britaniji naglasila je ogroman skok stomatoloških povreda uzrokovanih nesrećama sa e-skuterima, što ukazuje na potrebu za specijaliziranim liječenjem i preventivnim mjerama u stomatološkim ordinacijama.

Dental Tribune International

Britanske vlasti su prvi put objavile smjernice i pokrenule ispitivanja upotrebe e-skutera 2020. godine s ciljem smanjivanja saobraćajnih gužvi i zagađenja širom svijeta. Nakon toga, u ovoj studiji su pregledani medicinski podaci pacijenata iz glavnih centara za povrede u Velikoj Britaniji kako bi pronašli stomatološke povrede povezane sa e-skuterima koje su se dogodile tokom sljedeće dvije godine.

Otkriveno je da su teške povrede lica, uključujući složene maksilofacijalne povrede, sve češće među vozačima e-skutera i često su uzrokovane sudarima s pješacima ili preprekama i padovima zbog nepravilnog upravljanja skuterom.

Ista grupa istraživača iz Queen Elizabeth Hospital Birmingham je u februaru ove godine napravila novu studiju u kojoj je istraživala maksilofacijalne traume uzrokovane e-skuterima. Ova studija je otkrila da su padovi glavni uzrok ovakvih povreda, čak 44,3% slučajeva, te da su laceracije mekih tkiva najčešći tip maksilofacijalne traume, predstavljajući 38,0% povreda.

Rezultati studije ukazuju na to da je sa e-skuterima došao novi

Porast broja nesreća sa e-skuterima i broja povezanih dentalnih povreda u Velikoj Britaniji predstavlja novi izazov za pružatelje zdravstvenih usluga, naročito u liječenju dentalnih trauma.

(Fotografija: Akaberka/Shutterstock)

faktor rizika za dentalne traume. Istraživači su zaključili da je ključno da pružatelji zdravstvenih usluga prepoznaju znakove

i povreda glave i nedentalnih povreda kod pacijenata. Dodali su da je potrebno sprovesti kontinuirano istraživanje kako bi se

poboljšale i prilagodile intervencije u javnom zdravstvu u vezi sa stomatološkom njegom. Studija pod naslovom "E-scooter-related

dental injuries" je objavljena online 1. maja u časopisu *British Dental Journal*, prije uključivanja u printano izdanje.

www.dental-tribune.com

STOMATOLOŠKA KOMORA FBiH

FEDCAR

fdi
FDI World Dental Federation

AD

Tvrđnje vlade o dostupnosti NHS stomatološke birge su obmanjujuće, majke ostaju nezbrinute

LONDON, UK: Majke u UK imaju pravo na besplatnu stomatološku brigu preko National Health Service (NHS) tokom trudnoće i prvu godinu dana nakon rođenja djeteta. Međutim, nedavne rasprave u parlamentu o potencijalnom proširenju tih pogodnosti na druge ranjive skupine, poput pacijenata oboljelih od raka, istakle su značajne nedostatke u sistemu koje su dodatno pogoršane pandemijom COVID-19. Tokom diskusije, British Dental Association (BDA) je u izjavi za medije iznijela zabrinjavajuću statistiku o smanjenom pristupa stomatološkoj brizi za nove majke.

Više od milion majki u Velikoj Britaniji ne dobije besplatno stomatološko liječenje zbog nedostataka sredstava unutar Nacionalne zdravstvene službe.

(Fotografija: HenadziPechan/Shutterstock)

Anisha Hall Hoppe,
Dental Tribune International

Prije pandemije, NHS je godišnje obrađivao preko 840.000 zahtjeva za stomatološku njegu tokom trudnoće. Ti su se brojevi dramatično smanjili na 245.967 u razdoblju od 2020. do 2021. godine, nešto se oporavili na 490.298 u 2021. do 2022. godini i dostigli 542.353 do 2022. do 2023. godine, što ukazuje na gubitak procijenjenih 1,25 miliona stomatoloških termina tokom trudnoće od početka pandemije. Ovaj pad je zabrinjavajući, s obzirom na povećane stomatološke rizike povezane s trudnoćom uzrokovane hormonalnim promjenama koje povećavaju osjetljivost desni i podložnost plaku. Osim toga, promjene u prehrambenim navikama i jutarnja mučnina tokom trudnoće mogu pogoršati propadanje oralnog zdravlja.

Govoreći u ovom problemu, predsjednik BDA-e dr. Eddie Crouch je naglasio potrebu za temeljitom promjenom u odnosu na površinske promjene koje se dešavaju rekavši: "Mnogi pacijenti imaju zaista jak razlog za besplatnu stomatološku brigu NHS-a, ali nažalost, oni koji je već imaju nemaju puno koristi od nje."

"Mnogi pacijenti imaju zaista jake argumente da dobiju besplatnu stomatološku brigu NHS-a, ali nažalost, oni koji je već imaju nemaju od nje puno koristi."

dr. Eddie Crouch

Posljedice ovih propuštenih termina sežu dalje od paradontalnog zdravlja, jer istraživanja pokazuju da infekcije koje proizilaze kao rezultat stomatoloških problema mogu dovesti i do ozbiljnih nuspojava kako za majku tako i za dijete. Dr. Crouch je dalje kazao: "Trudnice i nove majke imaju pravo na besplatnu brigu zbog materijalnog rizika za svoje zube i desni. Ali 1,25 miliona ove skupine nisu dobili tu brigu, i nema znakova oporavka."

BDA kritikuje način finansiranja NHS stomatologije, tvrdeći da je oslanjanje na naknade neprimjerenost i da bi mnoge skupine opravdano trebale biti oslobođene.

Nedavni podaci, također, pokazuju da jednostavno nema dovoljno resursa za NHS stomatologiju kako bi se zadovoljile potrebe svih pacijenata.

Pokušaj vlade da riješi ovaj problem planom oporavka za NHS stomatologiju naišao je na značajnu skeptičnost stomatološke zajednice. BDA je proglasila plan oporavka "neprimjerenim za taj naziv". Anketu koju je BDA sprovela među stomatolozima u Engleskoj otkrila je da samo 3% njih vjeruje da će ovaj plan dovesti do toga da u njihove ordinacije dođe više pacijenata. Još gore, 43% je predvidjelo da će plan

rezultirati tim da će još manje pacijenata dolaziti u njihove ordinacije, a samo 1% ispitanika smatralo je da bi plan mogao ostvariti cilj vlade da pruži stomatološku brigu svima kojima je potrebna.

Kako bi dodatno zakomplikovali već postojeći problem, Victoria Atkins, Sekretar u State for Health and Social Care, ispravila je zapis u parlamentu nakon što je pogrešno izjavila da se za ovaj novi plan izdvaja 200 miliona funti (234 miliona eura)* "novih" sredstava, kada je, zapravo, riječ o realokaciji nepotrošenih sredstava postojećeg budžeta od 3 milijarde funti - budžeta u kojem su zabilježena tek zanemariva povećanja tokom proteklog desetljeća.

Vlada je, također, tvrdila da 500 ordinacija sada prima nove pacijente zbog ovog plana finansiranja, ali je ta informacija naišla na nevjericu. Čini se da, umjesto da odgovore s da ili ne kada je riječ o tome da li su primili nove pacijente, ordinacije NHS-a sada pokazuju da mogu primiti nove pacijente "kada to bude moguće". Prema riječima dr. Croucha, "Vlada treba prestati s obmanom i predstaviti ozbiljan plan kako bi omogućili pristup brizi milionima pacijenata."

IMPRINT
INTERNATIONAL
HEADQUARTERS

PUBLISHER AND CHIEF EXECUTIVE
OFFICER: Torsten Oemus

CHIEF CONTENT OFFICER:
Claudia Duschek

Dental Tribune International GmbH
Holbeinstr. 29, 04229 Leipzig, Germany
Tel.: +49 341 4847 4302
Fax: +49 341 4847 4173
General requests: info@dental-tribune.com
Sales requests:
mediasales@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

Material from Dental Tribune International GmbH that has been reprinted or translated and reprinted in this issue is copyrighted by Dental Tribune International GmbH. Such material must be published with the permission of Dental Tribune International GmbH. *Dental Tribune* is a trademark of Dental Tribune International GmbH.

All rights reserved. © 2023 Dental Tribune International GmbH. Reproduction in any manner in any language, in whole or in part, without the prior written permission of Dental Tribune International GmbH is expressly prohibited.

Dental Tribune International GmbH makes every effort to report clinical information and manufacturers' product news accurately but cannot assume responsibility for the validity of product claims or for typographical errors. The publisher also does not assume responsibility for product names, claims or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International GmbH

dti Dental
Tribune
International

VLASNIK LICENCE
Stomatološka komora FBiH
Antuna Hangija do br.3, 71000 Sarajevo, BiH

IZDAVAČ
Stomatološka komora FBiH
Antuna Hangija do br.3, 71000 Sarajevo, BiH
www.stomatoloskakomora.ba
Tel/Fax: +387 33 203 075
e-mail: info@stomatoloskakomora.ba

GLAVNI UREDNIK
Prim.dr. Mirsad Tokić

MARKETING
Adi Muhić
Stomatološka komora FBiH
e-mail: adi.m@stomatoloskakomora.ba
www.stomatoloskakomora.ba

DTP
Adnan Čelahmetović / PERFECTA, Sarajevo

PREVOD
Edina Karić

LEKTOR
Zdenka Pejić

STRUČNI SAVJETNICI
Prim.dr. Mirjana Duspara
Prim.dr. Šemsa Bašović
Prof.dr.sc. Lejla Ibrahimagić-Šeper
Prim.dr. Haris Demirović
Asja Muhić, dr.med.dent.

SEKRETAR
Remza Sladić

ŠTAMPA
A3 studio d.o.o.

TIRAŽ
1600 primjeraka

DTI - VLASNIČKA STRUKTURA

IZDAVAČ I VLASNIK LICENCE
Stomatološka komora FBiH
ODGOVORNA OSOBA IZDAVAČA
Prim.dr. Mirsad Tokić
IDENTIFIKACIONI BROJ
4200486540005
PDV BROJ
200486540005
SJEDIŠTE
Antuna Hangija do br.3
71000 Sarajevo, BiH
TEL/FAX
+387 33 203 075
NAZIV MEDIJA
Dental Tribune
VRSTA MEDIJA Štampani

Save the Date!

**KONTINUIRANA
EDUKACIJA**

GRAND HOTEL, TUZLA

05.10.2024.

Vođena maksilarna osteokondenzacija uz trenutnu ugradnju privremene protetske nadoknade ojačane „peek“-om

Uvijek smo nastojali konceptualnu fazu Dijagnoze što bolje preslikati u operativnu fazu Terapije. Ovaj prelaz, od programiranja do primjene terapijskih odluka, može koristiti najrazličitije metode i praktična pomagala u svim disciplinama.

Dr. Alfredo Natali

Svaki hirurški zahvat razvijen je da odgovori na određenu potrebu i mora biti precizno isplaniran kako bi se postigao najbolji rezultat. U stomatologiji, idealni ciljevi su uvijek bili najpotpunija rehabilitacija stomatognatnog sistema, sa minimalnom invazivnošću, troškovima i neugodnostima.

U posljednjih desetak godina, zahvaljujući tehnološkom napretku i evoluciji 'Digital Workflow'-a, bilo je moguće realizovati neprekinuti tok rada od *Dijagnostike do Rehabilitacijske Terapije* koja sve više širi svoje indikacije i mogućnosti.

U implantologiji ovu evoluciju prepoznajemo pod generičkim nazivom *Kompjuterski Vođena Implantologija*. Kompanija B&B DENTAL nudi, osim pojednostavljenja liječenja sa digitalnog gledišta, nudi mogućnost podrške ljekaru korak po korak za potpunu obuku.

Ovaj postupak uključuje različite faze, koje konceptijski pripadaju različitim sredinama, ali su međusobno povezane u konsolidirani niz.

Planiranje se može podijeliti u tri makro područja:

1. Područje Dijagnostike
2. Područje Hirurgije
3. Područje Protetike

Predstaviti ćemo klinički slučaj kako bi pokazali glavne faze:

1. Područje Dijagnostike

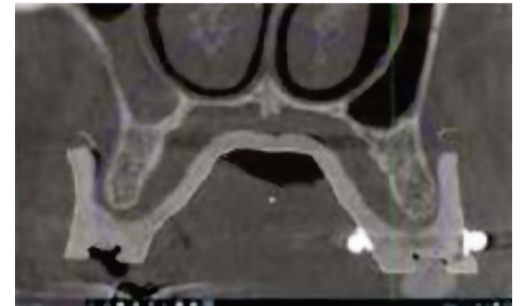
Prepoznajemo prvo dijagnostičko područje u kojem se prikupljaju preliminarne i objektivne informacije o pacijentu, uključujući rentgenske snimke i CT (slika 1). Za izvođenje *Flapless tehnike* neophodan uslov je dostupnost kosti u područjima gdje se mogu ugraditi implantati i dovoljna zastupljenost u smislu debljine i veličine tkiva desni. Također je neophodno imati dobro otvaranje usta pacijenta kako bi se omogućio lak pristup svrdlima i implantatu. Prije izvođenja *Cone Beam CT-a* (CT sa konusnim snopom) potrebno je provesti preliminarnu studiju, kako bi se napravila maska sa radiokontaktanim markerima koju će pacijent nositi tokom radiološkog pregleda (slika 2). Slika 3 prikazuje dobivanje maske pomoću optičkog skenera ili slučaj anatomske reference za digitalno poravnanje. Sa ovim anatomskim referencama moguće je predvidjeti dentalnu anatomiju željenu za pacijenta i imati

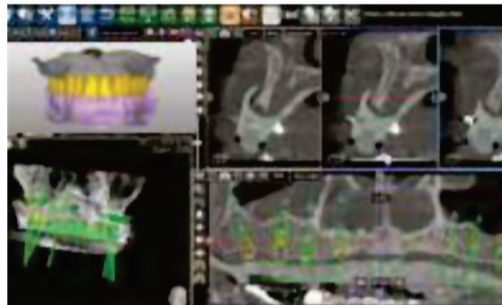
Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

Slika 9

Slika 10

Slika 11

Slika 12

Slika 13

Slika 14

Slika 15

dovoljan obim informacija za definisanje broja, položaja, nagiba i tipa svakog učvršćenja i mogućeg abutmenta (slika 4). Ovi parametri su neophodni za planiranje, ali nisu dovoljni. U stvari, potrebno je uzeti u obzir i hirurške i protetske faktore i recipročne implikacije.

2. Područje Hirurgije

Za izvođenje imedijatne rehabilitacije potrebno je da implantati imaju primarnu stabilnost (moment sile ≥ 3.5 N cm). S obzirom, na anatomske karakteristike gornje vilice, ponekad nema dovoljno kosti koja bi garantovala primarnu stabilnost bez obzira na mjesto pre-

paracije i veličine implantata. Kako bi se prevazišao ovaj problem, B&B DENTAL DURAVIT SISTEM nudi cijeli niz osteokondenzatora koji se mogu koristiti u vođenim hirurškim i tradicionalnim manuelnim sistemima. Na ovaj način se povećava gustina kosti, pri čemu se povećava primarna stabilnost.

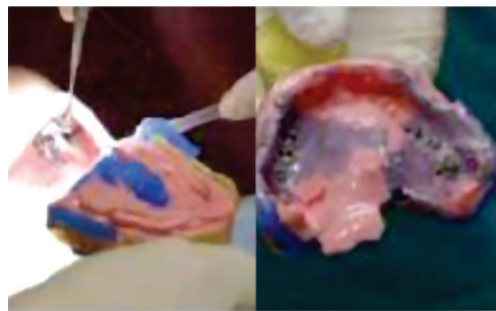
Prednosti ove tehnike su, također, integrisane u vođenu hiruršku proceduru koju nudi B&B 3D (slika 5). Za prenošenje pozicije EV implantata iz teorije u praksu potrebno je napraviti vodič (guide) (Slika 6.) Ovaj korak je poznat u Vođenoj implantologiji, ali se moraju uzeti u obzir specifične potrebe koje utiču

Slika 16

Slika 17

Slika 18

Slika 19

Slika 20

Slika 21

Slika 22

Slika 23

na dizajn. Na primjer, specijalna čahura (prsten) koju je osmislio B&B Dental u svom posebnom visokopreciznom hexagon obliku ima određeni volumen, tako da ako su implantati blizu jedan drugom, može doći do smetnji. Potrebno je napomenuti, da vodič (guide) ima ulogu kojom se ograničava mogućnost vertikalnog potonuća implantata preko određene granice. Softver je kreiran tako da vrši potrebne kontrole i da ukazuje na bilo kakve interferencije i smetnje.

3. Područje Protetike

Zahvaljujući ovom softveru, prvom koji ima CE certifikat, moguće je uraditi pripremu prije hirurške intervencije, pri čemu je pozicija implantata unaprijed poznata i

omogućava izradu privremene protetske nadoknade bez čekanja.

Prednost ove metode je heksagonalni oblik vodeće čahure (prstena), koji predstavlja poziciju ugradnje implantata (slika 6). Ako je heksagon ključa pozicioniran u skladu sa onim na čahuri (prstenu), moguće je predvidjeti položaj nerotacijskih abutmenta, kao što je, na primjer, Multi Use Abutment (MUA) pod uglom (slika 7).

Integracija B&B Dental softvera za planiranje i CAD/CAM-a, nudi gotovo beskonačne mogućnosti izbora, što se tiče izrade privremene rada. U ovom slučaju je izrađen od PEEK-a, čiji su rubovi obloženi smolom (slika 8).

U ovom momentu možemo smatrati da je planiranje završeno i možemo dalje pristupiti operativnoj fazi.

Hirurška operativna faza

Nakon lokalne aplikacije anestezika sa vazokonstriktorom (Articain 1:100,000), ukloniti tkivo desni sa operkule, prije nego pričvrstimo vodič (guide) na prednjoj strani pomoću pinova / klinovi/. Na taj način se olakšava uklanjanje fibroznog tkiva (slika 9). B&B DENTAL ima poseban hirurški komplet dizajniran da olakša rad kliničara. Pričvršćivanje vodiča (guidea) proizvedenog u laboratoriji je kritična operacija i mora se izvesti s maksimalnom pažnjom (slika 10). Zatim nastavljamo sa

procedurom prve osteotomije nasvim pozicijama sa svrdlom naziva LANCE DRILL (slika 11). Tokom ove faze potrebno je testirati gustinu kosti, kako bi mogli primijeniti odgovarajući hirurški protokol koji je usmjeren na postizanje primarne stabilnosti.

Kako bismo poboljšali stabilnost vodiča (guidea), prvo ćemo postaviti najdistalniji implantat, i to bilateralno. Pozicija ugradnje implantata je subpreparirana, pri čemu se kost ne uklanja mašinski, već se osteokondozatorima kompaktira (slika 12).

Ovakvu proceduru je posebno potrebno uraditi ako se utvrdi da je kost slabije konzistencije.

Na primjer, to je čest slučaj sa distalnom stranom gornje vilice. Duravit EV implantat koji proizvodi B&B DENTAL postavlja se sa nastavkom MOUNTER-om pri čemu značajno doprinosi opštoj stabilnosti (slika 13). Posebno je korisno u toku ugradnje indirektno kontrolisati ugradnju kako bi provjerili jesu li hexagon čahure (prstena) i montažnog nastavka (mountera) savršeno poravnati (slika 14-15). Na kraju operacije skidamo vodič (guide) (slika 16).

Protetska operativna faza

Odlučeno je da se implantat ne ugrađuje u području 13 zbog nedovoljne stabilnosti i malog prečnika. Na ovaj implantat postavljamo gingiva former, koji se nalazi u pakovanju svih implantata koje proizvodi B&B DENTAL. Na ostale implantate ugrađujemo MUA abutment. Da bi se pravilno pozicionirao na implantat, multi unit (MUA) pod uglom može zahtijevati korištenje Bone Mill (slika 17). Kada smo MUA-u fiksirali šarafom, nastavljamo procedure uzimanja otiska kako bi olakšali adaptaciju mosta (slika 18). Ovu fazu smo mogli izvesti intraoralno, međutim, pacijentu smo dali nekoliko sati odmora. Nakon što se pacijent odmorio, postavljamo dva cilindra najmezalnije, a protezu spuštamo direktno u usnu šupljinu, pri čemu određujemo položaj (slika 19). Nakon toga, postavljamo preostale cilindre, protetska nadoknada se fiksira na svoju poziciju, te se ubrizgava kompozit kako bi se završilo postavljanje nadoknade (slika 20). Protetski rad se čisti i polira (slika 21), te nastavljamo sa kliničkom fazom, pri čemu se podešava zagriz i estetska završna obrada.

Pacijent je imao umjerene bolove oko 24 sata, imao je lagani edem, bez krvarenja i na kraju veliko zadovoljstvo tretmanom. Privremena proteza je provjerena nakon 7 i 14 dana za okluzalno podešavanje, te nakon 1-2 i 3 mjeseca (slika 23). Nije bilo nikakvih komplikacija. Protetski se održava u funkciji kao dugotrajno privremeno rješenje, čekajući konačni protetski rad.

AD

B&B DENTAL
I M P L A N T C O M P A N Y

**B&B DENTAL implantate i prateće elemente
B&B DENTAL sistema
možete pronaći kod ovlaštenog zastupnika
za Bosnu i Hercegovinu,
kompanije Hercegovinalijek d.d. Mostar.**

Kontakt telefon prodaje:

036 501 508

Kontakt telefon stručnog saradnika za više informacija:

060 313 8665

Generalna skupština FEDCAR-a

Delegacija Stomatološke komore Federacije Bosne i Hercegovine, koju su činili predsjednik Komore, prim.dr. Mirsad Tokić, i predsjednik Upravnog odbora, prim. dr. Haris Demirović, prisustvovala je generalnoj skupštini FEDCAR-a (Federacije evropskih nadležnih organa i regulatora za stomatologiju) koja se održala 17. Maja/svibnja 2024. godine Trogiru.

Dental Tribune BiH

Tijekom generalne skupštine raspravljalo se o brojnim ključnim pitanjima vezanim za dentalnu struku u Evropi, uključujući izazove regulacije dentalnih profesija, međusobno priznavanje kvalifikacija članica Evropske unije, kao i prepoznavanje kvalifikacija trećih zemalja.

Razmatrala se i buduća strategija Evropske unije u vezu sa zdravstvenom radnom snagom, kao i trenutno stanje i kvaliteta stručnog zdravstvenog obrazovanja u Evropi.

Posebnu pozornost privukao je okrugli stol na temu „postupnog ukidanja amalgama u Evropi“, gdje su sudionici diskutovali o implikacijama i potrebnim koracima za poboljšanje zdravlja i okoliša.

Učesnici generalne skupštine FEDCAR-a

(Fotografija: Dental Tribune BiH)

Glavni suradnici revitaliziraju globalnu strategiju Svjetske zdravstvene organizacije za oralno zdravlje

ŽENEVA, Švicarska: Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) predstavila je novi globalni akcijski plan za oralno zdravlje, nastojeći poboljšati rezultate oralnog zdravlja i smanjiti teret oralnih bolesti diljem svijeta do 2030. godine.

Dio je većeg plana za integraciju oralnog zdravlja u univerzalni okvir zdravstvenog osiguranja i rješavanja društvenih i komercijalnih odrednica oralnog zdravlja, cilj novog akcijskog plana je omogućiti ljudima postizanje najboljeg mogućeg standarda oralnog zdravlja, čime se poboljšava njihova opća dobrobit i sposobnost potpunog sudjelovanja u društvu.

Ažurirani globalni akcijski plan za oralno zdravlje Svjetske zdravstvene organizacije dobio je podršku ključnih suradnika kao što je FDI Svjetska stomatološka federacija.

(Fotografija: Richard Juilliant/Shutterstock)

Anisha Hall Hoppe,
Dental Tribune International

Bolesti usne šupljine pogađaju oko 3,5 milijarde ljudi diljem svijeta i, unatoč tome što se većim dijelom mogu spriječiti, i dalje su raširene zbog različitih čimbenika rizika i socioekonomskih varijabli. Strategija WHO-a prvi je konkretan korak prema provedbi rezolucije Svjetske zdravstvene skupštine o oralnom zdravlju, koja je usvojena 2021. godine. U njoj se ocrtavaju akcije za države članice WHO-a, međunarodne partnere, civilno društvo i privatni sektor. Sveobuhvatni cilj je poticanje sveobuhvatnog i koordiniranog pristupa poboljšanju oralnog zdravlja diljem svijeta.

Akcije koje će SZO poduzeti prema planu:

- razvoj ambicioznih nacionalnih odgovora za promicanje oralnog zdravlja;

- smanjenje učestalosti oralnih bolesti i nejednakosti u oralnom zdravlju;
- jačanje napora za integraciju oralnog zdravlja u univerzalnu zdravstvenu pokrivenost; i
- uspostavljanje okvira za praćenje napretka, uključujući specifične ciljeve i pokazatelje, do 2030.

Kako bi se postigla globalna razlika u oralnom zdravlju, bit će potrebna ozbiljna suradnja s nizom dionika, prema WHO-u. Jedan ključni dionik, FDI Svjetska stomatološka federacija, pridonijela je akcijskom planu, pomažući osigurati da je strategija učinkovita i da može bolje zadovoljiti različite potrebe različitih populacija.

Više informacija i pristup dokumentaciji Svjetske zdravstvene agende za oralno zdravlje 2023. – 2030., uključujući rezoluciju o oralnom zdravlju, globalnu strategiju o oralnom zdravlju i globalni akcijski plan za oralno zdravlje, možete pronaći ovdje.

CURAPROX

KOMBINIRANA SNAGA HLORHEKSIDINA I CITROX®-a KLINIČKI DOKAZANO SMANJUJE RIZIK OD INFEKCIJE

PERIO PLUS
REGENERATE SADRŽI
I CIKLODEKSTRINE
ZA DODATNO
ANTIVIRUSNO
DJELOVANJE

- + Dokazano antiseptičko, antigljivično i antivirusno dejstvo
- + Pomaže kod problema sa zubima i desnama

- + Ne sadrži alkohol i deterdžente
- + Prijatnog ukusa

* Jeyakumar J., Sculean A., Eick S. Nova generacija proizvoda za oralnu higijenu je klinički dokazano efikasnija od čistog hlorheksidina. PubMed, 2020; 18(1):981-990

 Zdrav osmijeh
je uspjeh!

Biassco, d. o. o.
Nikole Šubića Zrinskog 8, 74230 Usora
Bosna i Hercegovina

t. +387 (0)32 89 12 11
e. info@biassco.ba
www.zdrav-osmijeh.ba

 SWISS PREMIUM ORAL CARE

Mogu li stomatolozi pomoći pacijentima koji se suočavaju s problemima u nabavci hrane?

LIVERPOOL, UK: Prema vladinoj anketi iz 2023. godine, problem nabavke kvalitetne hrane pogađa 17% domaćinstava u Ujedinjenom Kraljevstvu. Nedostatak dosljednog pristupa dovoljno nutritivnoj hrani za zdrav život, često zbog ekonomskih poteškoća, ima socijalne, dobrobitne i zdravstvene posljedice te može dovesti do loših zdravstvenih ishoda, poput karijesa. Nova studija koja istražuje stavove i sposobnosti dentalnih stručnjaka u rješavanju problema u nabavci kvalitetne hrane u kontekstu oralne zdravstvene njege otkrila je da, iako su dentalni stručnjaci dobro pozicionirani da usmjere pacijente na potporne usluge, nemaju dovoljno samopouzdanja u sebe.

Iznalaženje rješenja za pacijente koji imaju problema sa navabljanjem hrane bi se trebalo sprovesti uz empatiju u duhu saradnje.

(Fotografija: David Pereiras/Shutterstock)

Anisha Hall Hoppe,
Dental Tribune International

Anonimna anketa sprovedena među 698 članova British Society of Paediatric Dentistry, s stopom odgovora od 9,6%, je pokazala da 80,3% ispitanika razumije vezu između problema u nabavci hrane i lošeg oralnog zdravlja. Međutim, povjerenje u direktno rješavanje ovog problema je bilo znatno niže, a mnogi su naveli nedostatak obuke i resursa kao glavne prepreke. Iako su prepoznali svoju ulogu u savjetovanju o prehranbenim uticajima na oralno zdravlje, dentalni stručnjaci su izrazili različite nivoe ugode u raspravi o širem društvenom problemu nesigurnosti u opskrbi hranom s pacijentima.

Gotovo 95% onih koji su odgovorili smatralo je da je prehrana glavni faktor oralnog zdravlja, a 96% se složilo da je na dentalnim stručnjacima da ponude savjetovanje o prehrani. Otprilike 80% njih je smatralo da imaju adekvatno znanje

za pružanje ovakvih savjeta. Samo 37% je osjećalo povjerenje u svoju sposobnost prepoznavanja osoba koje bi mogle doživjeti nesigurnost u opskrbi hranom, a još manje (33%) je osjećalo da bi mogli razgovarati o toj temi s pacijentima.

Neki od ispitanika su izrazili uvjerenje da postoje druge službe koje su više pozvane da se bave ovim

da vodim ovakve razgovore. Postoje druge, prikladnije službe koje mogu pružiti te informacije." Drugi je rekao: "Ne vjerujem da je uloga stomatologa djelovati kao socijalni radnici. Naravno, uputio bih porodicu za koje smatram da se bore s ovim problemom na usluge koje bi im mogle pomoći, ali ne smatram da bi stomatolozi trebali biti ti koji vode ove diskusije."

temu zbog društvene stigme i želje da ne postide pacijente, postoji prostor za opcije poput skrininga kako bi se bolje procijenio status pacijenta kao i sticanja vještina za usmjeravanje za stomatologe koji žele osjećati veću ugodnost pri razgovoru na ovu temu. Dodatne predložene intervencije uključuju bolju opskrbu potrebnim resursima i poboljšano usmjeravanje u

Dalje je predloženo da bi saradnja s pacijentima koji imaju prethodna iskustva s nesigurnošću u opskrbi hranom najbolje pomogla u dizajniranju rješenja.

Jedan ispitanik ankete je rekao: "Samo budite otvoreni i pitajte pitanja kao dio procjene." Drugi je rekao: "Ako su roditelji i djeca uključeni i opušteni, mogao bih razgovarati o problemu opskrbe hranom" te je savjetovao da treba "biti osjetljiv na činjenicu da se osobe s problemom u opskrbi hranom mogu osjećati stigmatizirano, dok istovremeno poštuju prava djeteta". Još jedan ispitanik je predložio da je veoma važno "biti u stanju ponuditi praktične, realistične i holističke savjete na neosuđujući način."

"Izuzetno je važno moći ponuditi praktične, realistične i holističke savjete na neosuđujući način."

ispitanik studije

pitanjem i da pomognu osobama koje imaju probleme nabavke zdrave hrane. Jedan ispitanik je kazao: "Ne mislim da je moj posao

Kao odgovor na rezultate ankete, autori studije su predložili da, s obzirom na to da su stomatolozi izrazili nelagodu u razgovoru na ovu

lokalnim zajednicama, i sve se to treba činiti sa osjetljivošću kako bi se izbjeglo da se pacijenti u potrebi osjećaju neugodno.

Studija pod naslovom "Food insecurity and the dental tema: A pilot study to explore opinions" objavljena je online 18. marta 2024. u časopisu *BDJ Open*.

PROZIRAN
EFIKASAN
 BEZBOLAN
 MOBILAN
SIGURAN

Avicena Aligner je registrovan u agenciji za lijekove.

Pozivamo sve doktore stomatologije da se pridruže Avicena grupaciji i unaprijede svoje usluge koristeći naše vrhunske proizvode. Zajedno, možemo učiniti osmijehe još ljepšima!

PARTNER:

76 208 Brčko district BiH

Mob./Viber: 061449449

Avicena Aligner

@avicenaaligner